

futtatásokban megdöbbenő keserőséggel hasonlítja össze Illyés meg a maga generációja fiatalságát, az utóbbit „a tökéletes céltalanság, a tökéletes reménytelenség és a tökéletes árvaság” kárhózatának láttatva. Abszurdításában megrendítő képet fest a forradalom leverését követő idők értelmiségi közérületéről; szinte elevenen boncolja önmagát, összeomlással fenyegető egykori állapotát: „nemcsak sértettséggel lehetne jellemezni idegállapotomat, hanem egzisztenciálisabb szomorúságról van itt szó (...). Talán csak az az egy, ami megmaradt, az a szókratészi hang, amely megszólal bennem, amelynek okát és eredetét adni nem tudom, amely sohasem arról szól, hogy valami jó-e vagy rossz, célravezető vagy újabb szenvedést okoz, csak figyelmeztet, legyűrve vágyat, nemiséget, éhséget, mint valami erősebb ösztön. – Mindez valami lelki nyavalygásként hathat mindaddig, amíg valami végérvényesen meg nem peccételi. Remélem, hogy a sorsom nem az örültség lesz, hanem a munka, melyben talán megválthatom magam.”

Domokos vallomása sok évtizedes távolságból vet fényt arra az irracionális reményelvre, a belső tartalék forrására, amely végül is eldöntötte a vagy-vagy egzisztenciális dilemmáját. A munkában váltotta meg magát, de a nagy emberi válságok átélésében, vállálásában nélkülözhetetlen érzékenység és a megpecsételt sors kedvezése is kellett ihletett életműve beteljesedéséhez.

